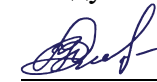

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від № 2 від 30.08.2022
завідувачка кафедри спеціальної освіти

 (Наталія Кабельнікова)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 13. ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА» І ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ

Освітня програма «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Івано-Франківськ - 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	ОК 13. ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА» І ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Віра Ляшко (Vira Liashko), кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти https://orcid.org/0000-0001-5764-856X
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/my/
Контактний телефон	(050) 222 59 57
Email викладача:	vvlyashko@gmail.com
Графік консультацій	за призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, практичні роботи, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	Диференційований залік

2. Анотація дисципліни:

Вивчення «Вступу до спеціальності» сприяє адаптації першокурсників до умов навчання у закладі вищої освіти, свідомому і активному їх включенню до самостійної навчальної, наукової, громадянської діяльності, має забезпечити початкову підготовку до проведення педагогічної практики. Програма курсу передбачає теоретичне та практичне опанування студентами основ педагогічної професії, особливості педагогічної діяльності вчителя спеціальної школи, його професіоналізму

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: формування професійної компетентності майбутнього вчителя спеціальної школи; формування у студентів загального уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності; розкриття загальних засади педагогічної професії, ознайомлення з професіограмою діяльності дефектолога; формування культури педагогічного спілкування; ознайомлення майбутніх педагогів з структурою освіти в Україні; розкриття змісту та основних форм навчання у закладі вищої освіти.

Завдання:

- 1) забезпечення знаннями та розуміння предметної області та професії;
- 2) навчання раціональній організації власної корекційно-педагогічної діяльності;
- 3) самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій;

4) розуміння оцінки структури дефекту при порушеннях інтелекту, потенційні можливості розвитку різних сторін особистості дітей і підлітків з порушеннями психофізичного розвитку;

5) володіння знаннями сучасної методики і освітніх технологій для забезпечення якості оволодіння навчальними досягненнями;

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - бакалавр здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційної освітньої, навчально-реабілітаційної), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності.

ФК 8. Вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях.

ФК 11. Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку як суб'єктів навчального, корекційно-освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу.

ФК 13. Здатність до застосування професійних медико-біологічних знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту корекційного, навчально-реабілітаційного процесу.

ФК 14. Здатність оцінити структуру дефекту при порушеннях мовлення, інтелекту, потенційні можливості розвитку різних сторін особистості дітей і підлітків з порушеннями психофізичного розвитку.

ФК 15. Здатність оцінити клініко-фізіологічні особливості і закономірності фізичного і психічного розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

ФК 18. Здатність організовувати інклюзивний дитячий колектив, створювати в ньому умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРН 2. Володіє знаннями в галузі спеціальної освіти при вирішенні освітніх та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 13. Здатний здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

ПРН 14. Здатний використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

ПРН 17. Здатний систематично підвищувати свою професійну компетентність.

ПРН 23. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

ПРН 24. Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат у корекційно-педагогічному та інклюзивному середовищі.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	18	18	54

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I	I	Спеціальна освіта	I	Нормативний

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Наявність мультимедійного обладнання, опорні конспекти лекцій (презентації); ілюстративні (відео) матеріали.

8. Політика курсу

Відповідальність викладача та студентів:

–З метою досягнення мети курсу викладачі та студенти мають нести спільну відповідальність: неупереджене ставлення до позиції іншого, повага один до одного, диференційованість в оцінюванні знань та компетентностей здобувачів та формуванні висновків щодо успішності (приклади можливих бонусів при вивченні дисципліни: активна робота на занятті, виконання індивідуальних домашніх завдань тощо).

–Мобільні телефони та інші прилади мають бути переведені у беззвучний режим. Ноутбуки та планшети можуть використовуватись тільки для ведення конспектів, нотаток, роботи над практичним завданням або презентацією.

–Під час занять заборонене вживання їжі та напоїв, що містять алкоголь або інші

–психоактивні речовини.

–Студенти мають право вести записи на лекційних та практичних заняттях. Ведення аудіо- та відеозапису може здійснюватися лише за згодою викладача та інших студентів.

–Відсутність студента (з поважної та неповажної причини) на лекційному або практичному занятті має бути відпрацьована під час індивідуальних занять з викладачем у формі співбесіди. Для відпрацювання студент має підготувати конспект питань, що розглядалися на занятті, яке студент пропустив.

–Допомогу або додаткові роз'яснення з питань, які були недостатньо засвоєні студентом під час самостійної підготовки, можна отримати під час індивідуальних консультацій за графіком консультацій викладачів.

–Студенти зобов'язані приходити вчасно на навчальні заняття. У разі запізнення здобувача на заняття викладач має право зробити студенту зауваження.

Навчальні:

–Вивчення кожного змістового модуля включає отримання оцінок за практичні заняття, ппрофесійно-орієнтовані завдання та теми, що виносилися на самостійне опрацювання.

–Для підвищення навчальної мотивації та відповідно до Положення про організацію начального процесу у ХДУ у випадку студент може отримати екзаменаційну оцінку автоматично в разі, якщо на позитивну оцінку зараховано всі змістові модулі (не менше 60 балів).

–Виконання практичних завдань до практичних занять є обов'язковим для допуску до підсумкової модульної контрольної роботи.

–До написання підсумкової модульної контрольної роботи здобувач має відпрацювати всі пропуски під час індивідуальних занять (лекції) або консультацій протягом семестру (практичні) за графіком консультацій викладачів, що ведуть лекційні або практичні заняття.

–Аудиторна підсумкова модульна контрольна робота (МКР) проводиться на останньому аудиторному навчальному занятті модуля.

–Розрахунок балів до заліку: середнє арифметичне між поточними оцінками за модулі та оцінкою за МКР.

–Забороняється списування та плагіат практичних завдань, тестових чи контрольних завдань, передбачених курсом. Представлення роботи, що містить плагіат, оцінюється незадовільно і вимагає повторного виконання завдання. У разі невідпрацювання завдання, студент не допускається до заліку.

9. Схема курсу

<i>Тиждень, дата, години</i>	<i>Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)</i>	<i>Форма навчального заняття</i>	<i>Список джерел</i>	<i>Завдання</i>	<i>кількість балів</i>
------------------------------	--	----------------------------------	----------------------	-----------------	------------------------

Модуль 1. Здоров'язберезувальні педагогічні технології

Тиждень А дата, академічні х годин 2/2	Тема 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА» Проблема навчання та виховання дітей з психофізичними вадами в сучасному світі. Поняття про дефектологію, спеціальну психологію та корекційну педагогіку. Характеристика спеціальності «Спеціальна освіта». Система корекційної освіти в Україні.	лекція	3, 4, 7, 8	Проблема навчання та виховання дітей з психофізичними вадами в сучасному світі. Поняття про дефектологію, спеціальну психологію та корекційну педагогіку. Характеристика спеціальності «Спеціальна освіта». Система корекційної освіти в Україні.	5/5
Тиждень А дата, академічні х годин 2/2	Тема 2. ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ І ЗАВДАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Характеристика спеціальної психології як науки. Завдання і методи спеціальної психології. Основні категорії спеціальної психології. Напрямки діяльності психологічної служби в навчальному закладі.	лекція практичне заняття	1, 2,3, 7	Характеристика спеціальної психології як науки. Завдання і методи спеціальної психології. Основні категорії спеціальної психології. Напрямки діяльності психологічної служби в навчальному закладі.	5
Тиждень В дата, академічні х годин 2/2	Тема 3. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ Предмет, завдання та методи корекційної педагогіки. Основні поняття корекційної педагогіки. Принципи корекційної педагогіки. Форми організації корекційної освіти.	лекція практичне заняття	3,4, 6, 7	Предмет, завдання та методи корекційної педагогіки. Основні поняття корекційної педагогіки. Принципи корекційної педагогіки. Форми організації корекційної освіти.	5

Тиждень А дата, академічні х годин 2/2	Тема 4. СИСТЕМА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ Загальна характеристика системи навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами. Заклади корекційної освіти Херсонщини. Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами.	лекція практичне заняття	2, 5, 7, 8	Загальна характеристика системи навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами. Заклади корекційної освіти Херсонщини. Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами.	5
Тиждень А дата, академічні х годин 2/2	Тема 5. ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО ПЕДАГОГА-ДЕФЕКТОЛОГА Професійні функції педагога- дефектолога. Якості особистості педагога- дефектолога. Протипоказання до професії дефектолога та професійно шкідливі фактори.	лекція практичне заняття	5, 7, 8	Професійні функції педагога-дефектолога. Якості особистості педагога-дефектолога. Протипоказання до професії дефектолога та професійно шкідливі фактори.	5
Модуль № 2. Підготовка педагогічних кадрів у системі вищої освіти України					
Тиждень А дата, академічні х годин 2/2	Тема 6. ПЕДАГОГІЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ У СПЕЦІАЛЬНІЙ Поняття про педагогічну етику та деонтологію. Особливості етичних вимог до професійної діяльності педагога- дефектолога. Професійний обов'язок педагога- дефектолога.	лекція практичне заняття	1, 3, 5	Поняття про педагогічну етику та деонтологію. Особливості етичних вимог до професійної діяльності педагога-дефектолога. Професійний обов'язок педагога-дефектолога.	
Тиждень А дата, академічні х годин 2/2	Тема 7. ПОНЯТТЯ ПРО АНОМАЛЬНИЙ РОЗВИТОК. ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ДИЗОНТОГЕНЕЗУ	лекція практичне заняття	2,4,6,7	Поняття про норму та аномалію в психічному розвитку. Причини аномалій психічного та фізичного розвитку. Соціальна обумовленість розвитку дітей з психофізичними вадами. Компенсаторні процеси, їх закономірності.	

	<p>Поняття про норму та аномалію в психічному розвитку.</p> <p>Причини аномалій психічного та фізичного розвитку.</p> <p>Соціальна обумовленість розвитку дітей з психофізичними вадами.</p> <p>Компенсаторні процеси, їх закономірності.</p>				
Тиждень В дата, академічних годин 2/2	<p>Тема 8. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРУП ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ</p> <p>Діти з вадами слуху</p> <p>Діти з вадами зору.</p> <p>Діти з інтелектуальними вадами.</p> <p>Діти з вадами мовлення.</p> <p>Діти з вадами опорно-рухової системи.</p> <p>Діти з порушеннями поведінки.</p>	лекція практичне заняття	3,5,6,7	Діти з вадами слуху Діти з вадами зору. Діти з інтелектуальними вадами. Діти з вадами мовлення. Діти з вадами опорно-рухової системи. Діти з порушеннями поведінки.	
Тиждень А дата, академічних годин 2/2	<p>Тема 9. СИСТЕМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ</p> <p>Структура освіти в Україні.</p> <p>Характеристика основних типів навчальних закладів системи освіти.</p> <p>Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту».</p>	лекція практичне заняття	1,2,4,5	Структура освіти в Україні. Характеристика основних типів навчальних закладів системи освіти. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту».	

10. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу

Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни: максимум 60 балів

- опитування на семінарських заняттях (максимум 5 б);

- підготовка і презентація реферату (максимум 10б);
 - індивідуальна робота (максимум 10 б);
 - конспект першоджерел з презентацією (максимум 10 б);
 - контрольна робота (максимум 5 балів);
 - термінологічний словник(тестове завдання)-(максимум 10б)
- інші 40 балів – це екзамен.

Критерії оцінювання знань студентів:

В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни закладені наступні критерії:

- 1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;
- 2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам предмета;
- 3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння його вербалізувати;
- 4) вміння творчо мислити, давати своє бачення і розуміння поставлених завдань («побічний продукт» діяльності)

Виходячи з цього, оцінка «відмінно» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем навчальної дисципліни, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до рішення завдання не тільки у форматі репродукції, але й творчого мислення.

Оцінка «добре» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

Оцінка «задовільно» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з дисципліни, які при цьому не завжди точно ним розуміються і не достатньо повно вербалізуються.

Оцінка «незадовільно» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем навчальної дисципліни, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Сумарна кількість – 100 балів.

Вимоги до письмової роботи

Студентам необхідно вибрати із запропонованих вид роботи, з яким хоче кожен з них провести, яке потрібно описати(письмова робота) презентувати на парі.

Власне виконання індивідуальної роботи покликане розвивати самостійність навчальної діяльності, мисленнєві операції в опрацюванні навчального матеріалу (абстрагування, порівняння, конкретизація, узагальнення, схематизація, аналіз, синтез тощо), розвиває критичне мислення, а також креативність мислення, що особливо виявляється у здатності репрезентувати опрацьований матеріал, а також у здатності його представляти у формі висновку психологічного дослідження.

9. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання : монографія / Г. В. Беленька. – К. : Світич, 2014. – 304 с.

2. Дубасенюк О. А. Професійна підготовка педагогічних працівників: Наук.-метод. зб. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Житомир. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – К.- Житомир, 2010. – 270 с.

3. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. – К.: Академвидав, 2010. – 197 с.
4. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. [для студвищ. пед. закл.] – [2-ге вид., випр., доп.]. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2003. – 136 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с.
6. Закони України «Про освіту» // Режим доступу: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)
7. Закони України «Про дошкільну освіту» // Режим доступу: <https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
8. Закони України «Про вищу освіту» // Режим доступу: [https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/1556-18](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18)

Додаткові

1. Елканов В.М. Профессиональное самовоспитание учителя. – Москва: Просвещение, 1986. -143с.
2. Педагогика и психология: Учебное пособие / Под ред.. К.А. Абульхановой. – Москва: Просвещение, 1998. – 298с.
3. Белухин Д.П. Учитель – от любви к ненависти (Техника профессионального поведения). – Москва: Народное образование, 1999. -114с.
4. Профессиональная культура учителя / Под ред. В.А. Слостёнина. – Москва, 1993.
5. Абдулина О.А., Загряжкина Н.Н. Педагогическая практика студентов. – Москва: Просвещение, 1989. -175с.
6. Введение в специальность/ Под ред. Л.И. Рувинского. –Москва: просвещение, 1988. -208с.
7. Грехнев В.С. Культура педагогического общения. –Москва: Просвещение, 1990. -144с.
8. Методичні рекомендації з питань організації та проведення педагогічної практики студентів перед випускного і випускного курсів педагогічних інститутів. –Тернопіль, 1997. -45с.
9. Неперервна педагогічна практика студентів:Методичні рекомендації для викладачів та студентів педагогічного університету. – Тернопіль, 2001. -15с.
10. Педагогічна практика студентів. –К.: Вища школа, 1972. -252с.